

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂȘCĂ-CULTURALĂ

ORGANUL OFICIAL AL EPĂRHIEI ORTODOXE ROMĂNE A ARADULUI

No. 2642—928.

Concubinajul, Divorțurile și Scăderea populației.

GRIGORIE*)

din îndurarea lui Dumnezeu episcop al eparhiei ortodoxe române a Aradului, Ienopolei și Hălmagiului, precum și a părților anexate din Bănatul-Timișan.

Tuturor iubiților credincioși din eparhia Noastră dar și milă dela Dumnezeu Tatăl și Domnul nostru Iisus Hristos.

Din clipa, în care am ocupat scaunul de Dumnezeu păzitei episcopii a Aradului o mare răspundere simțesc pe sufletul meu. Această răspundere, se mărește când mă cuget mai ales la stările familiare triste din unele părți ale eparhiei noastre a Aradului. Fie cât de mic numărul celor cari trăesc în concubinaj, al celor cari desfac neresios căsătoriile și scade chiar puțin numărul populației, trebuie să mă întristez mult.

Intristarea aceasta mă face să vorbesc, fiindcă zice Mântuitorul: „Căruia s'a încredințat mult, mai mult vor cere dela el“ (Luca 12 v. 48) Episcopul este dator a-și face datoria astfel ca în ori-ce clipă să poată zice cu Mântuitorul: „pe cari i-ai dat mie i-am păzit și nimeni dintre dânșii n'a pierit fără numai fiul pierzării“ (Ioan 17 v. 12).

Cât de mult aș dori ca nu numai noi conducătorii bisericii, dar și credincioșii să-și dea seama de însemnătatea acestor cuvinte. Noi ne interesăm de voi, dar și voi iubiții mei, trebuie să vă dați seama că oricât am osteni, — fără voia voastră nu ne putem bucura de prea multe lucruri bune. Cu toții deci să ne îndreptăm voia spre tot lucrul bun și să scoatem afară dintre noi pre cel rău, precum zice sf. Apostol Pavel. (I. Cor. 5. v 13). Ați auzit cu toții de cutremurul de pământ, care a avut loc în Sâmbăta Paștilor din acest an în Bulgaria, precum și de alte cutremure ce au avut loc în zilele din urmă în Bulgaria și în Grecia. Sate întregi au fost nimicite și mai mult de o sută de mii de oameni au rămas fără adăpost. Jalea și durerea și-au întins aripile peste vecinii noștri de o credință cu noi și trebuie să ni se sfâșie inima de durere auzind aceste vești. Nefericiți sunt cei rămași fără adăpost, dar eu zic că de o mie de ori mai nefericiți sunt decât ei ceice n'au fost loviți de cutremur, dar în familiile lor este sguduire.

Sguduire mare este când la căsătorie lipsește binecuvântarea bisericii, când căsătoriile se desfac neresios și nu se prea văd prunci prin satele noastre. Aceste lucruri sdruncină familia, care e temelie vieții creștine. E vorba de trei împrejurări, cari ar trebui să lipsească cu desăvârșire din viața noastră. Sunt trei înfricoșătoare păcate, cari, ca trei guri de iad, macină atâtea suflete de frați de ai noștri și sdruncină societatea și amenință neamul nostru cu pierzare. Iată-le, cari sunt aceste mari păcate: concubinajul, divorțurile și lipsa de

*) Prea Cucernicii Preoți vor citi această scrisoare Pastorală în fiecare biserică la sf. Rusalii sau în altă Duminică și vor raporta despre aceasta Sfintei Episcopii.

prunci. Să le luăm pe rând și să arătăm răutatea și stricăciunea lor, dacă le punem pe fiecare în asemănare cu căsătoria creștinească și cu scopurile ei.

Căsătoria creștină e rânduită de Dumnezeu, pentruca bărbatul și femeia să se întovărășească, pe o viață întreagă, spre a-și fi unul altuia de ajutor, și pentruca prin rodul legăturii lor trupești și sufletești — cari sunt pruncii — să sporească neamul omenesc și pentruca, prin creșterea de prunci buni, să se lățească împărăția lui Dumnezeu pe pământ.

Mântuitorul Iisus Hristos (la Mt. XIX) arată ce strânsă legătură se face între soț și soție, încât ei formează un singur trup și că nu se cuvine să se despartă de olaltă. Iar Sf. Pavel (Efes. V. 31) reproduce aceleași cuvinte ale Mântuitorului și spune despre căsătoria creștină, că e o taină, pe care o aseamănă cu legătura sfântă dintre Domnul Hristos și dintre Biserica sa. Și tot sf. Pavel mai spune cu un cuvânt, frumos și totodată amenințător, despre căsătorie, în ep. Evrei (XIII. 4): „Cinstită este căsătoria întru toate și patul nespurcat, iar pe curvari și pe precurvari îi va judeca Dumnezeu“.

Să ne întrebăm acum, că lumea de astăzi intrucât ține sau nu, seamă de măreția și de sfințenia căsătoriei? Câte persoane căsătorite n'ar putea fi întrebate, cu cuvintele de oarecândva ale Sf-lui Ioan Gură de Aur: De ce profanezi (necinstești) în public taina cea sfântă a căsătoriei?

Chipurile de necinstirea acestei sfinte taine, pe care se razimă viața socială creștinească și țaria unui neam, sunt mai de multe feluri. Vă înșirăm câteva din acele chipuri, prin cari se vatămă voința lui Dumnezeu privitoare la sf. taină a căsătoriei și sfințenia acestei taine. Iată o seamă din aceste rățaciri vinovate ale vremurilor noastre. Unii încheie — căsătoria — chiar dacă se face ea în chip legiuit, numai cu gândul la poftele trupești sau numai pentru a spori avere peste avere. Unii despărțesc în mod ușuratic căsătoria legiuită. Unii se întovărășesc fiind nevârstnici și mai ales se întovărășesc „de probă“, prin ce își necinstesc trupurile și sufletele lor. Unii chiar dacă sunt căsătoriți după legea statului nu cer și binecuvântarea sfintei Biserici și nu-și păzesc credința de soți unul către altul; — iar alții dintre cei căsătoriți numai cu contractul civil sau și cu binecuvântarea Bisericii împedecă legătura lor de a-și da rodul social, cari sunt pruncii.

Întreb acum dimpreună cu Sf. Ap. Pavel, cu multă îngrijorare pentru soartea sufletelor voastre și pentru grija zilei de mâine: Câți v'ați

cinstit căsătoria întru toate și V'ați păzit patul nespurcat?

Să le luăm pe rând scăderile mai de căpetenie ale vieții noastre creștinești, concubinajul, divorțurile și lipsa de prunci.

Iubiții mei fii sufletești!

1. Ce înțelege sf. Biserica sub *concubinaj*? Concubinaj se numește oricare însoțire între un bărbat și o femeie, cari s'au legat între olaltă fără binecuvântare bisericească. Deci aci sunt a se înțelege și însoțirile, cari se fac numai în numele legii civile sau de stat, sau așa numitele căsătoriile civile. Dar, totuși cele mai vinovate sunt în aceasta privință însoțirile între nevârstnici, pe cari n'ar trebui să le rabde nici legea statului, și pentru cari vor trebui să răspundă, greu și amar, părinții acelora înaintea lui Dumnezeu.

Și acum, iată, cum ni-se înfățișează viața creștină, în aceasta privință, în graiul cifrelor. La 1900, în părțile arădane și bănățene ale eparhiei noastre, erau 7177 de însoțiri cu totul nelegiuite, cărora se adăogau 65 cazuri de căsătorii așa zise „civile“ — În 20 ani, adică până la 1920, numărul însoțirilor fără binecuvântare bisericească au sporit cu 1447, în loc se scadă. Adecă: la 1920 erau în eparhia Noastră, în ținutul Aradului și în Banat, 8689 căsătorii civile și însoțiri de concubinaj și după legea statului. — Iar la anul Domnului 1927 aveam de aceste însoțiri ne-binecuvântate în total 10.851, adecă un spor de 2162 față de anul 1920. Sau, cu alte cuvinte: însoțirile nelegiuite dela 1900 și până la 1927 au sporit cu mai mult de zece mii cazuri.

Dar, pentruca să cunoașteți și mai dinădins răul acesta înfricoșetor, trebuie să luați aminte, că din întreagă turma noastră creștinească dela 1900, tot al 26-lea creștin eră concubin; la 1920: tot al 22-lea eră concubin; iar la 1927: tot al 17-lea suflet trăia în însoțire fără binecuvântarea sf. biserici. Să v'o însemnați însă bine, că din această socoteală sunt lăsate atară sufletele celor nevârstnici, cari prin urmare nu pot încheia căsătorie. Deci, cu atât mai rea este starea lucrurilor!

Cu adevărat, înfricoșătoare stări! Cu durere trebuie să spunem lucrul pe față, că în aceasta privință ținutul bănățean al eparhiei Noastre stă în fruntea — răului!

Nu grăim bucurôs de acest lucru, dar totuși trebuie să-l dăm pe față acest rău, care strică moralității, dar și neamului. La 1900, din 231.149 suflete din protopopiatele arădane, tot al 33-lea trăia în nelegiuire; pe când dincolo, în Banat, din 146.296 suflete, trăia în ne-

leguire tot al 20-lea suflet. — La 1927, din 239.022 creștini de dincoaci de Mureș trăia în însoțire nebinecuvântată de sf. biserică tot al 35-lea suflet; iar în Banat, din 136.669 suflete, tot al 33-lea suflet.

Calea aceasta, a celui mai înfricoșător rău social din zilele noastre duce la destrămarea familiei creștine și a societății creștine, și la capătul ei stă, ca o prăpastie adâncă, surparea vieții de Stat și gura, larg deschisă, a Iadului. Căci zice Dumnezeu în Sf. Scriptură (Is. Sir. 21. II): Calea păcatelor este netezită cu petri, și la sfârșitul ei este groapa iadului!

2. Dar cu *divorțurile*, sau cu despărțirea căsătoriilor binecuvântate de sf. biserică, cum stăm?

Mai întâi de toate s'o știți, că în întreaga eparhie, la anul 1927, aveam de tot 95.219 însoțiri, dintre cari cele cu binecuvântare bisericască erau 84.368 și cele fără binecuvântare 10.851. Deci 11% din aceste însoțiri între creștini sunt lipsite de binecuvântarea sfintei Biserici.

Divorțurile încă sunt o grea boală sufletească și socială între creștinii noștri. Pecinginea aceasta încă crește, am putea zice, an de an. La 1900 au fost în eparhie d'abia 5 divorțuri. La 1920, ele sporiseră până la cifra de 104 cazuri. La 1927 am avut 470 divorțuri într'un singur an.

Divorțurile înseamnă, întâi de toate că legătura căsătoriei bisericăști, chiar când se face ea, nu e destul de chibzuită și serioasă. Altfel nu s'ar călca, cu atâta ușurință și cu atâta vinovăție, porunca Mântuitorului (Mt. XIX. 6), că ceeace Dzeu a împreunat omul să nu despartă.

Intrebăm deci pe cei cari desfac căsătoria în mod ușuratic, cu cuvântul Sf-lui Ioan Gură de Aur: de ce vă necinstiți public sfânta taină a Căsătoriei? de ce Vă batjocoriți propriile voastre suflete și le aduceți în primejdie de moarte vecinică? De ce risipiți sfințirea și binecuvântarea lui Dumnezeu dela temelia vieții voastre familiare și dela vetrele voastre?

Putem zice și noi, cu Mântuitorul, când eră în pragul muncilor Sale mântuitoare: întristat este sufletul Meu până la moarte! (Marcu 14. v. 34) Și cum să nu mă întristez când văd cu ochii risipirea celor sfinte din mijlocul poporului meu și când văd pustiirea aceasta a lui, mai înfricoșată decât pustiirea Ierusalimului de odinioară?!

3. Căci, iată fiilor mei duhovnicești, încă o lature a aceste vieți inecreștinești, care ne distruge căminurile familiare și ne pustiește neamul cu zile pentru că a sporit răvna după

averi pământești dar a perit și piere tot mai mult frica de Dzeu din familiile noastre. Acest rău este: *împușinarea nașterilor* în chip măiestrit și vinovat.

Ne mirăm cum se pot găsi Români cari să creadă că acelaș pământ, care înainte cu 20 ani hrănea chiar o familie cu șase-șapte copii, azi să nu mai poată nutri decât doi sau unul sau niciunul. Pământul, averea nu e de vină, căci în părțile muntoase trăesc familii sărace cu câte zece copii. Intre multele pricini că unii caută să nu aibe prunci, este și luxul. Am cunoștință că unii oameni iau bani împrumut dela bănci cu dobândă de 20—30%, ca să cumpere galbini pentru a-i atârna de gâtul fetelor lor. Știu că mulți nu mai trăesc decât cu lucruri de cumpărat. Târgurile sunt pline de lume și totuși auzi plângeri că dările ar fi grele. Sunt grele cheltuelile ce le fac unii cu nescotință și apoi caută să se scape de copii. Unii ca aceștia uită că Domnul a zis: „Lăsați să vină pruncii la mine“. Ei uită că podoaba grădinei sunt florile multe iar podoaba pădurei sunt arborii mulți și frumoși. Ni-se înstrăinează portul căci toate le cumpărăm de a gata dela străini; ne schimbăm felul mâncărilor, cumpărate de a gata căci nune mai plac straturile cu verdețuri. Și toate acestea fac pe unii să creadă că nu trebuie să aibe copii.

Mă doare sufletul și mă covârșește sfiata de a vorbi mai deaproape despre acest înfricoșător păcat împotriva lui Dumnezeu și a neamului nostru. Voi știți mult mai bine decât mine că de unde vine acest păcat. De aceea Vă spun numai atâta: unde ați văzut vr'odată grădinarul, să cultive pomi roditori și flori mirositoare, pentruca să taie mlădițele pomului ori ale trandafirului, în loc de a le lăsa să-și aducă rodul sau florile lor? Nicichiar animalele nu sunt, în această privință, așa de vinovate, ca omul care se luptă împotriva firei și împotriva rânduielilor lui Dumnezeu!

Acest păcat înseamnă uciderea cea mai vinovată de pe lume, — pentrucă iai dreptul la viață, pe care a dat-o Dzeu oricărei fapturi; pentrucă se ia viața celui ce nu se poate nici măcar apăra de fărădelegea grea. Cu adevărat, groaznic păcat, și după cuvântul Sf. Scripturii: a ucigătorilor de oameni partea lor în cuptorul celce arde cu foc și cu peatră pucioasă!

Dar, păcatul acesta se pedepsește și în aceasta lume: prin urmările sale rele. Dumnezeu însuși stinge de pe pământ sămânța aceluiaș popor, care se face vinovat de acest păcat.

Luăm un caz, din multele comune bănățene, în cari mai ales a dat acest păcat îngrozit-

tor. În comuna Bucovăț din eparhia Noastră, la anul 1844 erau 1364 suflete ortodoxe, iar la anul 1925 numai 952 suflete. Deci în 81 ani, poporul, în loc de a spori după legile firei, a scăzut în aceea comună cu 417 suflete, ceea ce înseamnă pierdere de cel puțin câte 5 suflete la an. Prin urmare, dacă lucrurile se vor desfășura și pe viitor ca până aici, fără frica de Dumnezeu în viața familiară, e de prevăzut, că în aceea comună — care este de altfel una din cele mai bogate — poporul român se va stinge în 190 ani, și în măsura acestei stingeri, străinii vor cuprinde și vetrele lor, așa după cum altul a fost chemat să iee partea lui Iuda, cel ce a vindut sângele nevinovat al Mântuitorului!

Desmeticiți-vă, fraților, și până mai iese vreme de întoarcere, pocăiți-vă! Au, nu vedeți și nu simțiți, că Dzeu ne ceartă cu fel și fel de bătăi și de semne peste semne, pentru desmeticirea noastră? Insuși pământul se cutremură, de câțiva ani încoaci, mai îngrozitor ca în alte vremi. Par'că nici el nu poate purta ticăloșiile omenești. Vă strig deci cu glasul prorocului Ieremia (25.5): „Întoarceți-vă fiește carele dela calea sa cea rea, și dela cugetele voastre!”

Nu numai știința dumnezească, dar și știința medicală ne desvălește această primejdie. Femeia care siluind natura î-și pierde din bună voie rodul pântecelui său nu face numai o nelegiure ci totodată î-și pune în primejdie și propria ei sănătate căci o asemenea faptă poate fi izvorul unor boale foarte grele împreunate cu groaznice chinuri și suferințe. Nu arareori acelea cari calcă poruncile lui Dumnezeu și se dedau la astfel de păcate, plătesc chiar și cu viața lor tânără fapta săvârșită — Drept aceea considerăm de a noastră datorie ca să vă înfățișăm aci toate primejdiile cari pândesc viața unei femei care î-și pierde copilul. Femeia la care ispita diavolului a învins frica de Dumnezeu să se gândească la chinurile trupeshi pe cari va trebui să le îndure. Câteodată femeia este norocoasă și la câteva zile se vindecă.

De multe ori, femeia moare. Dacă prin vre-o minune oarecare scapă de acest sfârșit, nu se va putea bucura prea mult de viața sa căci corpul ei slăbit va fi și mai târziu va cu mai multă ușurință biruit de cele mai ușoare boale (beteșuguri).

Dar pierderea copiilor pune în primejdie nu numai femeia ci și familia ba chiar și neamul nostru întreg. O familie unde femeia nu dorește să aibă copii se stinge. Dar totașa de ușor

se stinge și familia unde femeia se mulțumește numai cu unul sau doi copii, un obicei rău care — durere — a prins rădăcini adânci mai ales la orașe cât și în satele noastre din Bănaț. Căci iață ce se poate întâmpla: În urma unor boale acești copii pot pieri, iar dacă femeia a rămas bolnavă din cauza pierderilor avute sau a ajuns la o vârstă înaintată când nu mai poate avea copii, femeia a ajuns la grea răscruce. Lipsind veriga care unește atât de strâns pe soți între ei — mai strâns ca orice dragoste și interes — neînțelegerile prind putere și familia se destramă, viața soților împreună devine un iad, sau se despart la vârsta când părinții au cele mai mari bucurii în copiii lor.

Pierderea copiilor este o mare pacoste însă și pentru întreg neamul nostru, căci puterea unui neam isvorește din puterea de a se înmulți. Golurile pe care moartea le face în fieștecare zi în șirul nostru nu le putem umple decât prin nașteri. Ce se întâmplă însă dacă femeile noastre în loc de ași înmulți familia caulă să scape numai cu unul sau cel mult doi copii? Când numărul celor cari mor ar întrece pe al acestora cari se nasc va ajunge și neamul nostru la totașa de grea răscruce ca și o familie lipsită de copii. Neamul nostru va slăbi din zi în zi tot mai mult și la un moment ne vom trezi că nu avem feciori destui cari să ne apere averea și hotarele. Străinii ne vor cutropi și vom dispărea după fața pă mântului cum au dispărut atâtea neamuri mari. Dreptaceea, până nu este prea târziu să ne curățim pe noi de toată stricăciunea trupului și a sufletului, făcând sfințenie întru frica lui Dumnezeu. (II. Cor. 7 v. 1).

Mare păcat este sminteala, căci zice Domnul: „vai omului aceluia prin care vine sminteala” (Mat. 18 v. 6.) Sminteală aduc altora toți aceia cari nu cinstesc legea lor și rânduelile ei sfinte. Să luptăm împotriva smintelilor căci precum focul încălzește și zăpada aduce răceală, așa și răutatea produce sminteală, dar viața curată produce evlavie. Trandafirul cel frumos împarte frumuseța sa cu floarea cea mai simplă a grădinei: așa și noi să dăm pildă altora în ce privește frumusețea vieții familiare. Noi creștinii ortodocși să fim de model altor oameni de alte credințe religioase și să viețuim după legile sfintei biserici ortodoxe.

Cu această nădejde încheiu cuvintele mele și rog pe bunul Dumnezeu să ne dăruiască numai și numai familii, numai căsnicii binecuvântate de biserică și prunci buni cari să

preamărească pe Dumnezeu, să-și sprijinească părinții și să apere biserica, tronul și țara până la cea din urmă suflare a vieții lor.

Darul Domnului nostru Iisus Hristos cu voi cu toți.

Arad, 1 Mai 1928.

Al vostru de tot binele voitor
Dr. Grigorie Gh. Comșa
Episcopul Aradului.

Ziua mamelor.

De sigur, multă lume se va întreba, ce înseamnă Ziua Mamelor. La noi, o nouă idee, nu însă și'n alte țări din apus. Pornită din America cu 2 decenii înainte, a prins admirabil în sufletele țărilor din Europa: Anglia, Germania, Austria, în cari țări s'a legalizat aceasta zi și s'a fixat serbarea ei în fiecare an a 2-a duminică din 1. Mai le este ziua mamelor. Pe scurt: premărirea și glorificarea mamei! Nu se poate un gând mai sublim, mai înălțător! Nu va fi suflet de om să nu rămâie pătruns de îndemnul de-a închina o zi din an omagiului mamei. Nu se cer jertfe materială nici obeseală, doar gând și suflet cald. În Germania, Anglia, Austria, s'au organizat comitele din membrii consiliilor comunale bărbați și femei, prelați de toate confesiunile, directorii școlilor, reprezentanții autorităților etc. Membrii acestor comitete organizează serbarea zilei mamelor. Se scriu articole în toate ziarele, se țin predici în biserici, comemorări în toate școlile, la azile de bătrâne și spitale se distribuie flori, se dau reprezentații ocazionale în teatre și cinematografe etc. Teoate orașele sunt împodobite cu flori și afișe: *Respectează-ți mama! Serbează ziua mamei! Dacă ai mamă dă laudă lui Dumnezeu și fii mulțumit Adu prinos mamei! Nu neglija ziua mamelor! Fă-i mamei tale bucurie în aceasta zi!*

Prin sărbătorirea acestei zile se pune la ordinea zelei marea problemă a apropierei sufletelor. Urmărește scopul de-a reînoi iubirea pierdută în urma războiului mai cu seamă, a înălța sufletul omenirii și-aș recâștiga credința ce-a pierdut-o. O asemenea colaborare e chemată să promoveze alipirea popoarelor ca într'o familie unde mama susține iubirea între copii, în stimă și iubire reciprocă să serbeze toate popoarele ziua mamelor!

Imi amintesc un admirabil fragment din scrisul unei la noi puțin cunoscute scriitoare franceze Marcelle Caby, autoarea vol. „Une croix de femme dans la melee“, apărut în timpul războiului. Într'unul din articolele intitulat „suferința mamei“, scrie: „Este o conunitate superioară tuturor luptelor politice. Fiecare femeie este o rezervă din care o nouă viață se rupe prin grele suferinți. De aceea ea este unitară și se re-

volta față de tot ceia ce primește viața. Educația, cultură, obiceiuri pot influența sufletul femeii, însă la un moment dat, toate simt la fel.“ — Șapoi reproduce pasajii din scrisori simple, triste, pline de durere, scrise de mame, găsite în buzunerele soldaților morți în tranșee și termină articolul: „In fața corpurilor sfâșiate ale copiilor lor, sufletul oricărei femei este sguduit de acelaș plâns“.

Nu se poate o probă mai elocventă despre măreția sufletului de mamă și unitatea ei de gândire. La fel este vrednică de serbat ziua ei și merită să prindă ideea sublimă la noi, ca și la alte neamuri.

S'au scris și zece porunci pentru aceasta zi:

1. În Duminica mamei isprăvește tu lucrul ei, să aibe ea o zi de sărbătoare.
2. În ziua mamei, împodobește-i masa cu flori.
3. Dacă e departe de tine, scrie-i câteva rânduri duioase și trimite-i un mic dar.
4. Caută în apropiere o mamă necăjită, dăruiește-i ceva, sau arată-i o atenție.
5. Dacă ai pierdut pe mama ta, du-te la cimitir, împodobește-i mormântul cu flori.
6. Dacă știi o mamă părăsită în vre-un azil, nu uita de ea, trimite-i ceva cu ce-i faci bucurie.
7. Nu căuta a cui ar fi datoria s'o faci!
8. Dacă întâlnești o bătrână neputincioasă, du-te la ea, mângâie-o și dă-i un fir de floare!
9. Dacă vezi o mamă obosită de viață și bătrânețe, nu întreba cine e, ocrotește-o cu o vorbă și dă-i ajutor.
10. În ziua mamelor, fii pătruns de gânduri nobile și fă tot ce-ți stă'n putință să câștigi și pe alții pentru scopul sfânt.

Cinstește mama! acest gând să fie călăuză sufletelor. Acela care de mic copil a învățat să respecte și lubească pe mama sa și care a serbat multe zile a mamelor, trebuie să fie condus în viață de îndemnuri nobile. Fie ca ziua mamelor s'aducă fericire și bucurii în sufletele amorțite.

Instalarea I. P. S. Gurie de Mitropolit al Basarabiei.

În legătură cu serbările de 10 ani dela unirea Basarabiei cu România mamă arhiepiscopul Chișinăului I. P. S. Sa Guria, a fost ridicat la rangul de Mitropolit.

Instalarea noului Mitropolit s-a făcut cu o solemnitate deosebită Sâmbătă în 28 Aprilie a. c. în capitala Basarabiei.

Orașul a fost poavazat cu drapele naționale. Pe străzi, s'au înșiruit elevi, armata și cetățeni foarte numeroși.

La gară au venit toți șefii autorităților civile și militare, notabilitățile orașului, reprezentanții consulari ai clerului și cultelor străine.

I. P. S. S. Mitropolitul Gurie a sosit cu tren special, la ora 1. însoțit de d-nii miniștrii Lăpedatu dr. Lupu, general Averescu, general Petala. I. P. S. mitropolitul Nectarie al Bucovinei, Episcopul Gerontie al Constanței și alți erarhi.

La gară, reprezentanții clerului local i-au prezentat mitropolitului camilafca albă mitropolitană pe care a purtat-o pe vremuri mitropolitul Basarabiei.

Muzica și corul au înălțat rugăciuni.

Apoi, primarul orașului, d. Gherman Pantea a ținut o scurtă cuvântare de bun sosit arătând că această înălțare a I. P. S. S. Gurie la rangul de mitropolit este mândria Basarabiei.

I. P. S. S. Mitropolitul Gurie a răspuns mulțumind și binecuvântând poporul basarabean.

Apoi s'a format un impunător cortegiu I. P. S. Mitropolitul Gurie a luat loc în automobil alături de d. ministru Lapedatu, escortați de un escadron de cavalerie.

În automobilele următoare au luat loc ceilalți demnitari și erarhi. A urmat un nou escadron de cavalerie. Venea apoi un mare număr de automobile cu invitați.

Cortegiul a fost ovaționat de populație și școli.

La catedrală, I. P. S. Mitropolitul a fost întâmpinat de vicarul mitropoliei, Dionisie, înconjurat de un sobor de preoți. Vicarul a urat bun venit chemând binecuvântarea cerului și aducându-i felicitări în numele clerului basarabean.

S'a oficiat un sericlu religios, după care I. P. S. Nectarie al Bucovinei a dat citire dramatei Sf. Sinod iar d. ministru Lapedatu a citit decretul de numire al mitropolitului.

A urmat ceremonia de instalare Mitropolitului.

A luat apoi cuvântul I. P. S. Mitropolitului Nectarie în calitate de delegat al Sf. Sinod.

Pin acest act de instalare se împlinește un vechiu deziderat al basarabenilor. O doleanță generală a poporului și a clerului ortodox din Basarabia a fost satisfăcută.

Vitregia vremurilor din trecut și stăpânirera străină n'au îngăduit această cinstită până acum.

Sf. Sinod al sfintei noastre biserici autocefale române, în dragostea pentru toți drept credincioșii creștini din regatul României, a stăruit și împlinit acest vechi, deziderat, iar guvernul român a întărit această hotărâre a Sf. Sino și astăzi după ce ați primit I. P. S. S. investirea regală, vă înmânează această gramată sinodicească, prin care sunteți canonic și în mod definitiv așezat ca mitropolit al Basarabiei.

D. ministru Lapedatu a spus: la catedrala în care acum 10 ani împloram binecuvântarea cerului asupra actului unirii și în care reprezentanții poporului românesc dintre Prut și Nistru, liberați de sub robirea seculară aduceau mulțumiri fierbinți celui A-Tot-Puternic: pentru că pământul lor strămoșesc s'a

întors la sânul patriei mume, în aceeaș catedrală astăzi I. P. S. Voastră prin hotărârea Sf. Sinod al bisericii ortodoxe române și prin grația Majestății Sale Regelui urcă treptele nou înființatului scaun de mitropolit al Basarabiei

Avem desăvârșita încredințare, că I. P. S. Voastră care în împrejurări vitrege ale trecutului a știut să identifice sufletul cu aspirațiunile neamului său, cu atât mai mult astăzi în împrejurările cele noi și fericite ale vieții naționale, se va cufunda pe deantregul cu idealul ce călăuzește pentru îndeplinirea misiunii de cultură și civilizație ce ne sunt rezervate de providență să îndeplinim între granițele fostei Dacii.

Cu aceste vorbe de depline nădejdi îți urez I. P. S. în numele guvernului și în numele meu personal ca ministru al cultelor intru mulți ani.

Au mai vorbit părintele Gala Galaction, decanul facultății de teologie, protopopul Trofimof în numele clerului mitropoliei Basarabiei.

I. P. S. Mitropolit Gurie a răspuns vădit emoționat mulțumind. A făcut o amplă expunere asupra rolului bisericii intru deșteptarea sentimentului național în Basarabia.

Cu ocaziunea instalării I. P. S. Sale Mitropolitului Gurie P. S. Sa Episcopul nostru a trimis o telegramă de felicitare noului Mitropolit. Îi dorim și noi multă sănătate și progres la înflorirea bisericii românești din Basarabia.

Zece ani dela unirea Basarabiei.

Duminecă în 29 April a. c., s-a sărbătorit în toată țara, 10 ani decând Basarabia s'a alipit patriei mame dela care a fost răpită cu forța înainte cu 116 ani. Mai înălțătoare au fost sărberea acestei zile în Chișinău, capitala Basarabiei. Aici a participat înalta Regentă, întreg guvernul, o mulțime de generali.

În impozanța catedrală din acest oraș I. P. S. Sa Mitropolitul Basarabiei înconjurat de Episcopii sufragani, a înălțat rugăciuni de mulțumire către tronul ceresc, care a ajutat poporul Român să-și vadă aspirațiile împlinite.

A răspuns Sanctitatea Sa Patriarhul Miron printr'o cuvântare înălțătoare, în care a arătat progresele făcute de Basarabia în curs de 10 ani de când s-a alipit la țara mamă. Dela catedrală, cortegiul cu marii dirigatori ai patriei, s-a dus la Sfatul Țării. Aici a vorbit ministrul Inculeț evocând momentele memorabile de acum 10 ani, când în aceasta sală s-a decis alipirea Basarabiei la România. A cuvântat apoi cu mult elan de însuflețire A. S. Regala principele Nicolae, apoi d. primministru Bratianu, președintele Senatului, președintele Camerei, generalul Averescu, d. Dr. T. Mihali și Nistor.

Cortejul s-a dus apoi la statuia lui Ștefan cel Mare, care s-a desvelit între ovațiile publicului basarabean.

Aci I. P. S. Sa Mitropolitul Gurie a rostit o caldă rugăciune. Cuvântători au fost: general Scărișoreanu, Inaltul Regent Gh. Buzdugan, primarul Pantea. Pe dinaintea statuei, ce reprezintă pe marele Voevod Ștefan pe un soclu în mărime naturală cu coroana pe cap și într'o mână cu sabia în cealaltă cu sf. cruce ridicată în sus, au defilat toate trupele din Chișinău.

A urmat apoi în sala primăriei un banchet cu 400 tacâmuri, unde s-au rostit mai multe toast. La ora 4 banchetul a luat sfârșit, iar Inalta Regentă, guvernul și oaspeții s'au întors cu câte un tren special la București.

Seara d. prof. N. Iorga a ținut în sala teatrului Național, o conferință în legătură cu festivitățile din zi.

Asemenea s'au aranjat sărbători în amintirea acestor evenimente, în toată țara.

În Arad s-a servit Tedeum în piața catedralei în fața unui public numeros. Erau de față autoritățile și diferitele școli din oraș. A pontificat P. S. Sa Episcopul Grigorie asistat de membrii consiliului eparhial și de preoțimea parohială. Cuvântarea de ocazie prin care s-a tălmăcit însemnătatea zilei, a rostit-o cu multă însuflețire, părintele C. Turic. Peste zi orașul a fost pavoazat cu draperii naționale.

Atitudinea unui patriarh față de pocăiți.

Slujitorii lui Hristos în toate împrejurările trebuie să apere adevărata credință. Astfel a apărut credința patriarhul Romei Grigorie Cel Mare, în suta a șasea față de secta donatiștilor, pentru a ilustra atitudinea marelui patriarh față de pocăiți, dăm aici în traducere românească, făcută de P. Sf. Episcop Grigore, — o scrisoare a lui către un prefect al Africei.

* * *

Epistola lui Grigore cel Mare, episcopul Romei, către Pantaleon, prefectul Africei.

Este cunoscută Escelenței Voastre stricteța legii împotriva uneltirilor păcătoase ale ereticilor. Așa că nu este mică înrăurirea, ce aceștia o au asupra celor ce sunt condamnați atât de adevărata credința noastră cât și de către severitatea legilor lumesti sub administrația (regimul) D. Voastre au primit libertatea de a se reboteza. După cum am înțeles, temeritatea (obraznicia) donatiștilor a crescut mult în districtul D. Voastre încât nu numai că alungă pe preoții credinței catolice din bisericile lor cu forță banditească dar nu se dau înapoi nici dela rebotezarea acelor, cari au fost curății deja prin apa renașterii în credința adevărată. Dacă astfel stau lucrurile, atunci nu ne mirăm îndeajuns că, în timpul cât sunteți DVoastre în funcțiune acolo, oamenii nemernici au putut merge așa de departe. Dați-vă seama înainte de toate, ce părere își

vor forma oamenii asupra DVoastre, dacă cei ce în alte timpuri erau cu tot dreptul ținuti în frâu (niedergehalten) sub administrația DVoastre au găsit drumul liber spre ieșirile lor. Dar să știți încă că Dzeul vos tru va cere din mâna Dvoastră sufletele celor pierduți dacă întrelăsați de a împiedecă după posibilitate un rău așa de mare. Să nu supere aceste cuvinte pe Escelența voastră, căci de aceea vă spunem ceace vă este fără 'ndoială folositor, fiindcă vă iubim ca pe propriul nostru fiu. Trimiteți la noi cu toată graba pe fratele nostru și pe împreună cu voi episcopul Paul, fără să i-se facă (bereiten) întârziere prin vre-un pretext oarecare, ca să luăm cunoștință și mai precis despre situație și să hotărâm cu ajutorul lui Dzeu, cu mai multă prevedere cum am putea să pășim mai bine față de primejdie așa de mare

Omagiile creștinilor din Igrış.

Prea sfințite Părinte.

Cuprinși de o iubire filiască față de Prea Sfinția Voastră, ca cel mai mare binevoitor și sprijinitor al nostru, noi cei iscăliți glăsuitori întregii biserici ort. rom. din comuna Igrış, cu ocaziunea sfintelor sărbători ale Invierii Domnului nostru Isus Hristos ale anului 1928 ne luăm îndrăzneală să vă adresăm următoarele șire umilite:

Igrışul comună periferică dar întotdeauna însuflețită de idealul naționalității și al credinții noastre strămoșești, a fost, este și va fi o santinelă credincioasă și adevărată a spiritelor de o credință cu noi.

Această misiune o putem îndeplini cu mai multă ușurință, de când bunul Dumnezeu a voit să ne trimită pe Prea Sfinția Voastră ca un adevărat apostol care ca un păstor bun grijește ca oile sale să ajungă la o pășune grasă, iar în timp de primejdie prin cuvintele Sale blânde și pline de iubire le adună în staul ferindu-le de răpirea hiarelor infometate.

Hrana sufletească care ne-Ați împărtășit, și apa vie care ne-Ați dat de am beut ne-a răcorit sufletele într'atât, încât am putea întrelăsa să nu Vă aducem mulțumirile noastre izvorâte din inimi calde pentru ostăneala cu care descindeți în mijlocul nostru trupește și sufletește mângându-ne, învățându-ne, încurajându-ne în luptele vieții grele pământești și ferindu-ne de amăgirile dușmanilor bisericii și credinții noastre strămoșești.

Ascultând frumoasa pastorală trimisă nouă pentru ziua Invierii de anul acesta, cetită și explicată nouă de fiul comunei noastre preotul profesor de religie din Arad Iuliu Hălmăgian, am sorbit cu cea mai mare sete tot cuvântul cuprins în această pastorală.

Dee bunul Dumnezeu că încă mulți ani să stați în mijlocul nostru povățuindu-ne ca un Părinte adevărat.

Iar pentru frumoasele învățături sămănate întru inimile noastre — primiți Vă rugăm Prea Sfințite Pă-

rinte — promisiunile noastre sărbătorești: Nici odată nu ne vom depărta de la Tine Stăpâne! Te ascultăm, și vom fi adevărații fii credincioși și luptători ai sfintei biserici strămăsești.

Întru mulți ani Stăpâne!!

Sărutăm Prea Sfințitele mâni. Ioan Jebelean, Dimitrie Brândescu, Dionisie Iebelian, Eftimie Galu, Petru Muntean, Ioan A. Galu, Vutea Mihai, Pascu Galu, Vasile Nicodim, Ioan Micșa, Partenie Micșa, Floria Brândescu, Petru Crișan, Floria Crista, Solomon Chepeșan, Mihai Nicolescu, Ioan Galu, Pavel Muntean, Petru Galu, Constatin Țaran, Ioan Moașă, Isaia Muntean, Arcadie Străinescu, Ilie Fumor, I. Mateiu Gheorghe, Ioan Uțineanțu, Ștefan Micșa, Jebelean Ilie, Ioan Gașpar, Simion Gașpar, Bălăban Ilie, Jebelean Gheorghe, Ioan Brindescu, Martin Bruder, Constantin Crâsta, Constantin Micșa, Aron Crișan, Arcadie Micșa, Vichentie Nicolescu, Efta Brindescu, Floria Brândescu, Ioan Chepeșian, Terentie Mioc, Mo'să Rosu, Simeon Rosu, Ghenadie Minda, Eftimie Minda, Timotei Jebelean, Ioan Micșa, Ioan Gașpar, Ioan Micșa, Fiorea Micșa, Ion Vernica, Ioan Olariu, Arcadie, Micșa, Ioan Mioc, Floria Uțineanț.

Intrunire preoțească.

Pe ziua de Vineri 6 Aprilie c. a fost convocată preoțimea tractului Belinț în comuna Topolovățul-mare, pentru îndeplinirea obligamentului moral-spiritual de a se mărturisi și împărtăși în sobor — datorință impusă preoțimei încă din trecut de Venerabilul Consiliu eparhial, — căreia preoțimea întrunită dând cu-venita ascultare, s'a procedat precum urmează:

La orele 9 a. m. s'a celebrat sta. Liturgie înaintea sfântită de către preotul M. Radoiu din Ohaba-forgaci rostindu-și la finea ei părintele duhovnic tractual Iosif Cloambeși din Șușanovăț predica sa despre taina stei mărturisiri și împărtășiri, arătând necesitatea și rostul lor, sprijinindu-se pe S. Scriptură pe s. Tradiție și uzul din trecut.

Urmează parastasul celebrat în memoria defunctului preot Iosif Curuțiu din Jabăr de preoții:

M. Radoiu din Ohaba-forgaci, Iosif Cloambeș din Șușanovăț și Ioan Călnicean din Belinț. Se încheie cu predica ocazională a părintelui M. Radovan în care s'a reliefat caracterul și meritele răposatului păstor sufletesc I. Curuțiu în decursul activității sale dezvoltate în numita comună timp de peste 20 ani Participând la sta liturgie și la parastas și văduva răposatului frate în Hristos, M. St. Dna Curuțiu, acesteia preoțimea i-și esprima condolențele pentru pierderea ilustrului ei soț.

Fiind convocată preoțimea simultan și la adunarea de primăvară a A. C. A. Ș. precum și pentru alegerea unui nou președinte în locul răposatului pre-

ot I. Curuțiu, apoi a unui vicepreședinte și secretar, în acest scop frații au trecut în sala de învățământ a școlii primare. La ora 11 a. m. părintele Ioan Călniceanu din Belinț printr-o înflăcărată cuvântare demonstrează faptul că ziua istorică de 1 Decembrie 1918 dela Alba-Iulia a fost numai sancționarea acțiunii de patriotism de preoțimea ortodoxă la sfârșitul războiului mondial în ce privește alipirea Ardealului, Banatului, Crișanei și Maramureșului la sânul patrie mume. Arată schimbările ivite în corpul preoțimei tractuale în cursul anului 1927, precum trecerea la pensie a Prea On. Domr Gherasim Sârbu fost protopresbiter al Belințului și a părintelui A. Groza din Coșteiul-mare. Atinge chestia concordatului și a recunoașterii sectarismului baptist. Preoțimea decide ca cuvântarea să se tipărească în organul „Biserica și Școala.”

Se alege apoi noul președinte în persoana preotului Ioan Călnicean din Belinț vicepreședinte Fortunat Murășan preot Babșa secretar pr. I. Belei din Belinț. Delegați pentru congresul viitor preoțesc se aleg preoții Ion Călnicean și Iuliu Țoldan.

Fiind invitați la masa ospitalieră a P. C. părinte administrator ppbiteral Iosif Goanță, prânzul ni l-a servit cu rară amabilitate și cu largă munificență P. C. maica preoteasă, căreia îi exprimăm și pe calea aceasta cele mai sincere mulțămiri.

Ridicată fiind masa ne îndreptăm fieștecarele apoi spre ale sale.

Secretar adhoc.

Ofensivă culturală în Aciuța

Când a doua zi de Paști am asistat la serbarea aranjată de inv. Calota în școala sa din Aciuța, atunci am înțeles deplin îndemnul ap. Pavel „slujba ta fă-o deplin...”

După o trudă, pe care singur o știe iată-l pe inv. Calota cu corul său — flăcăii și fetele satului — în fața populației, care se îmbulzea să-și asigure un loc în sala de învățământ, care de data aceasta se arăta mică, nu putea cuprinde pe cei dornici de lumină.

Nerăbdarea fu schimbată într-o liniște de mormânt când corul începu un „Hristos a înviat”, după care urmează o piesă teatrală „Pocății” actuală și potrivită pentru satele noastre înveninate de sectari, cum e și Aciuța. în aceasta piesă rolul americanului îl avea un tânăr, fost baptist Ioan Buglea întors dela baptism de însuși inv. Calota.

Suntem în așteptarea roadelor pe urma propagandei începută de acest oltean harnic și bun creștin ortodox — vrednic ostaș a Isus.

Cântările latina-gintă, Dusus'a bădița dus, Eu mă duc codrul rămâne ca și jocurile naționale executate cu o așa precizie, spun că acest învățător a înțeles glasul vremii și slujba lui și-o face deplin.

La întrebarea cum? în Nazaret poate fi ceva bun? cum? în Aciuța corul să cânte Liturgia întreagă? teatru cu feciori și fete?... răspundem: da... credința... munca... celor ce pricep îndemnul: „slujba ta fă-o deplin...” și „cu vrednicie să umblați după chemarea cu care sunteți chemați... cum spunea preotul în cuvântul de încheiere.

Zborul peste Polul Nord

— Nu e pământ la Pol —

Știrea că doi aviatori, căpitanul George Wilkins, australian și locotenentul Gibson, american, au trecut în zbor pe deasupra Polului Nord a fost anunțată la vreme de telegrame. Acest sbor constituie — după spusele învățaților și specialiștilor, — unul din cele mai dramatice episoade în istoria aviației, căci nimeni nu usese vestit de îndrăsneța întreprindere a celor doi aviatori.

Drumul urmat a fost dela Punta Barrow în Alasca la Green Harbour în Spitzberg, o distanță de 2000 de mile acoperită în 21 de ore și jumătate.

Căpitanul Wilkin a urmat exact în sens invers calea luată de aviatorul italian Nobile și căpitanul Amundsen cu dirijabilul „Norge”, pe când sborul efectuat de comandantul Byrd în 1926 a fost direct dela Spitzberg spre Pol și înapoi.

Wilkins a anunțat printr'o scurtă telegramă că la Pol, contrariu credinței de până acum nu există pământ. Aceasta în ori ce caz, poate să se găsească la nord de Alaska spre Pol.

Faptul, că întreprizii aviatori n'au văzut nici o bucată de pământ în lungul lor zbor, — întrerupt timp de cinci zile, tocmai când erau aproape de ținta europeană, din pricina vremii rele, — stabilește aproape în mod definitiv faptul, că între nordul Canadei și acela al Siberiei nu există de cât o vastă întindere de apă și de gheață.

Acest zbor pe lângă serviciul adus studiilor geografice, a mai dovedit că trecerea de la un continent la altul pe deasupra regiunilor polare e foarte cu putință și că o astfel de călătorie nu e înconjurată de primejdiiile ce reprezintă un sbor de deasupra mării deschise. Printre acei, cari sunt de această părere e cunoscutul explorator canadian, Wiljalmur Stefansson care susține că un serviciu de aeroplane între America și Europa, via regiune arctică, e posibil în anumite luni ale anului.

Zborul lui Wilkins dovedește că aeroplanelor prevăzute cu aparate de aterisare în formă de ski pot fi întrebuințate cu succes în regiunile arctice.

Pe când zburând pe deasupra Oceanului, aviatorii merg aproape la moarte sigură, pe deasupra Polului, ei au puțința unei aterisări forțate și ceva mai mult, drumul acesta e și cel mai scurt.

În afară de aceasta, furtunile sunt mai puțin frecvente și chiar mai puțin violente de cât în orice aite regiuni, a spus Stefansson.

Căpitanul Wilkins care a debutat în aviație în 1913 ca fotograf, corespondent pe lângă trupele turcești din Balcani, e naturalist explorator pilot, învățat și autor.

El e în vârstă de patruzeci de ani și a întreprins o primă expediție arctică între 1913—1917 împreună cu Stefansson. În 1919 a întreprins raid-ul Blackburn-Kangaroo-Anglia-Australia, iar în 1921 a luat parte ca naturalist la expediția Shackleton.

Paștile în Arad.

Sfintele sărbători ale Invierii Domnului au fost prăznuite în orașul nostru cu evlavie cuvenită. Pregătirile pentru sfânta Inviere s'au început în Duminica Floriilor. Dela Duminica Floriilor s-a ținut în toată seara servicii religioase în catedrală, urmate de predici în cari cuvântătorii descriau patimile Domnului. La toate serviciile a participat P. S. Sa Episcopul nostru și la început public mai puțin, care s-a înmulțit apoi seară de seară. În Jola mare s-a citit cele 12 evanghelii. Cea dintâi și ultima a fost citite de P. Sa părintele Episcop iar celelalte zece a fost spuse de 10 preoți în ordinea următoare P. C. Sa protosincelul Dr. I. Suci, Dr. Gh. Cluhandu, Mihai Păcățian, consilierii eparhiali T. Vațian protopopul Aradului, Dr. T. Botiș directorul Acad. teologice D. Muscan consilier eparhial, M. Olariu referent cons. A. Popovici preot, Simion Stana, Gheorghiu preot militar și C. Turic.

În conformitate cu dispozițiile mai înalte, prohodul Domnului s-a efectuat Vineri la oarele 3, iar punerea Domnului în mormânt în aceeași zi la oarele 9 seara. La procesiune a participat public mult care a fost adânc impresionat de cântecele duioase dela aceste servicii.

În Jola mare mulți creștini s'au împărtășit cu sf. taină a euharistiei. Mărturisirea în catedrală le-a efectuat preoții parohiali, în spitale părintele S. Stana iar la penitenciar păr. Codrean.

Învieria s-a făcut Duminică dimineața la oarele 4.

A servit P. S. Sa părintele Episcop asistat de 12 preoți și 2 diaconi. Procesiunea Invierii a fost impunătoare. A participat autoritățile civile și militare sub conducerea dlor: prefect Georgescu, general Ioanovici. Era de față Dl. Ministru Goldiș și mulți intelectuali și ofițeri.

Piața catedralei era acoperită de public din toate naționalitățile. În acordurile melodioase ale cântărei religioase. Învieria Ta Cristoase, în sunetele puternice date de giasul metalic al clopotelor dela Catedrală acompaniate de imnuri armonioase cântate de

muzica militară, s-a încunjurat biserica. Procesiunea s-a oprit apoi în fața Catedralei, unde P. S. Sa a citit Evangelia Invierii și a intonat troparul „Cristos a înviat“... Publicul mare a cântat acest tropar împreună cu preoțimea, vestindu-se astfel Invierea lui Cristos.

Creștinii au sărutat apoi icoana Invierii și sft. cruce.

Sf. Liturgie a fost fontificată cu mare fast de P. S. Sa părintele Episcop asistat de 10 preoți și 2 diaconi.

Vasta catedrală a fost ticsită de public, un motiv care ne îndeamnă iarăși să slevăm idea edificării încă a două biserici în Arad.

La priceasnă P. S. Sa a rostit o înălțătoare vorbire, plină de sfaturi și îndemnuri creștine. Publicul a savurat cu multă se îndrumările creștine, împărțându-le părintele Episcop. Tot în aceeași zi s-a oficiat sf. liturgie la biserica dela Marele spital și la capela dela penitenciarul din Arad.

Publicațiune

Pentru construcția Capelei ort. rom. din Aradul nou se publică licitațiune pe bază de oferte pentru livrarea de material și executarea lucrărilor. Planul devizul de spese și condițiunile se pot vedea la Primăria din Aradul nou la notarul Aurel Stan. Ofertele se vor înainta cel mai târziu până la 3 Mai a. c. la mâna lui Dr. Nicolae Popovici profesor la Academia teologică în Arad sau Aurel Stan notar Aradul nou.

Consiliul parohial.

INFORMAȚIUNI.

Un apostol laic dl. Mihai Berceanu. Duminică în 29 Aprilie a. c., orașul Timișoara a avut bucuria să primească vizita d-lui Mihail Berceanu, vice-primar al Capitalei și deputat. Dsa a ținut o conferință la Cercul Militar despre „Creștinismul Social“ arătând înfăptuirile din ultimii cinci ani din vieța religioasă a Capitalei.

Luni în 30 Aprilie a. c., dl. Berceanu a fost oaspele P. Sf. nostru Episcop Grigorie la Arad. Dl. Berceanu a binevoit a vizita instituțiile noastre bisericești însoțit de P. Sf. Sa. Astfel a vizitat și Academia Teologică, unde a ținut studenților teologi un inimos discurs.

Imbrățișați meseriile. În căminul pentru ucenici, al orașului Arad, se primesc băeți sănătoși cari doresc să se dedice meseriilor.

Cei ce se interesează în cauză, pot primi informații dela direcțiunea căminului. Calea Victoriei.

Revenire la biserica mamă. În comuna Pesac a revenit dela secta „pocăiților“ la biserica ortodoxă creștinul Iosif Bogdan. În Herneacova a fost botezată în credința ortodoxă Elena Voin.

Adunarea fondului preoțesc. Adunarea fondului preoțesc din eparhia Aradului și-a ținut ședința ordinară pentru anul trecut, Sâmbătă în 21 Aprilie 1928. Această adunare este compusă din toți protopopii și preoțimea mai este reprezentată cu câte 2 preoți din fiecare protopoplat.

A fost deschisă ședința la orele 10 de P. S. Sa Episcopul nostru Grigorie, care pune preoțimei noastre la inimă îndatorirea de-a se angaja la lupta grea ce suntem datori s'o purtăm aici la frontierele patriei, contra tendințelor sectare ce sunt alimentate, de peste frontieră.

Preoțimea este datoare mai mult ca oricând să-și facă datoria premergând cu exemplu și în viața profană. Mai presus de toate să facă educație religioasă sufletelor enorașilor, ca să-și crească creștini buni.

În ordinea discuției se fac mai multe propuneri pentru ameliorarea pensilor văduvelor preotese și orfanilor de preoți.

Înainte de încheierea discuției, protopopul Hăl-magiului Cornel Lazar aduce elogiul P. S. Sale pentru munca asiduă și lupta dusă în ședințele Corpurilor Legiuitoare împreună cu Cealți Prelați români pentru dreptatea și adevărul preconizat de Biserica românească.

Gazetele din Ardeal. În Ardeal înainte de război aveam două gazete de zi, iar Ungurii 12. Astăzi noi Români avem tot numai 2 gazete de zi, la Cluj. Am rămas deci ca și înainte de război la două ziare, și acele slab sprijinite. Ungurii și Nemții au astăzi în Ardeal 32 gazete de zi, afară de puzderia de gazete săptămânale. Și toate merg bine, apar în 8—10 mii de exemplare cu ajutor din afară. Și totuși se plâng că Ungurii din Ardeal sunt prigoși de Români.

Cametele. La porunca Băncii Naționale toate băncile au fost silite să scadă pe ziua de 1 Aprilie dobânzile la 18 la sută. Indată ce se va face stabilizarea vor scădea pâuă la 6 la sută.

† **Preoteasa Iuliana Micuța** soția pr. Nicolae din Cerneteaz, Iuliana, s'a stins pe neașteptate. A trecut pe neașteptate la vecinicie la vârsta de 57 ani, când începea să se odihnească la umbra ostenelelor de până aci.

Înmormântarea a avut loc pe o vreme frumoasă și plăcută de primăvară în ultima Duminică din Aprilie. Prohodul — slujba lină, a fost cântat de șapte preoți cu corul plugarilor de acolo, condus de plugarul cârturar, bătrânul Axente Giuchi. Panegiricul — filosofia vieții și a morții — a fost rostit de pr. D. Voniga.

A fost petrecută în calea vecinicie — după cum merita femeia bună și înțeleaptă, de numeroase rudeni, cunoscuți, cu poporul întreg.

Lacrimile tuturor vestiau iubirea și cinste, de care s'a învrednicit în viață cași greu despărțirii.

Precum o aveai pe pământ — viața lină așa și-o dorim dela bunul Părinte în ceruri și pe cea vecigică.

Isprăviile sectei inocentiștilor. În comunele Flori-țoia și Todirești din jud. Iași, au fost descoperite mai multe familii de săteni, cari propagă religia sectei inocentiștilor.

La locuința lui S. Culeac a fost descoperit un fel de Templu inocentist, în care slujește A. Culeac de 25 ani, și care este considerat ca mitropolitul sectei și ca făcător de minuni.

La săteanul V. Cazacul din Florișoia s'a descoperit, într'o pivniță o baie în care în anumite zile se adunau sectanții, bărbați și femei, spre a se deda desfrâului.

Tezaurul nostru. Gazetele din Anglia scriu că sovietele dela Moscova au depus la New-York aur în valoare de un milion lire, ceea ce face 788 milioane de lei. Aurul acesta este al României furat de Ruși în revoluția din 1918. Atunci s'a dus la Moscova o mare parte din tezaurul României și anume aur în valoare de franci: 314 580.000, bijuteriile Reginei în valoare de 7 milioane franci, documentele băncilor românești ale Cassei de Depuneri arhivatele Academiei Române, de tezaur de artă și alte multe. S'a svonit în străinătate că guvernul român ar avea de gând să ceară punerea sub sechestru al aurului sovietic depus la New-York. Din pricină aceasta se vorbește că Rușii ar fi încărcat din nou acest aur pe vapor și l'a fi îndreptat spre Germania.

CONCURSE

Pentru îndeplinirea Parohiei Jabăr (protopopiatul Belințului — devenită vacantă prin decedarea parohului Iosif Curuți se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

- 1). Sesiunea parohială constatătoare din 31 jughere pământ arător;
- 2). Două intravilane parohiale à 800 st. □;
- 3). Stolele legale;
- 4). Intregirea dotației preoțești dela Stat;
- 5). Casă parohială nu este, dar până la zidirea eventual până la cumpărarea casei dela văduva preoteasă, comuna bisericască va îngriji de locuință pentru noul ales;

Din venitul parohiei jumătate — până la 21 Decembrie 1928 compete văduvei preotese în sensul §-lui 26 din Reg. pentru parohii, care va suporta toate sarcinile de impozite după acest beneficiu.

Alesul e obligat a suporta toate dările după beneficiul său a catehiza gratuit la școala primară din loc și a predica regulat în Duminici și sărbători.

Parohia e de cl. I., recurenții vor dovedi asemenea calificățiune.

Reflectanții își vor înainta recursurile ajustate cu documentele recerute, precum și cu certificat despre eventualul serviciu prestat, adresate Consiliului parohial ort. rom. din Jabăr — la Oficiul protopopesc ort. rom. al Belințului în Topolovățul-mare, și cu prealabila avizare a conducătorului Oficiului protopopesc se vor prezenta în vre-o Duminică ori sărbătoare în sf. biserică din Jabăr, spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorice, observând strict dispozițiunile §-lui 33 din Reg. pentru parohii. Reflectanții din altă dieceză numai cu învoirea Prea Sfinției Sale D-lui Episcop eparhial pot concura.

Consiliul parohial ort. rom. din Jabăr.

În conțelegere cu: Iosif Goanță adm. protopopesc.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea parohiei vacante din Remetea-luncă protopopiatul Belințului, Județul Severin, se publică în concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

- 1). Folișoara unu intravilan arătoriu de 800 st. și a unu intravilan arabil, iarăși de 800 st.
- 2). O sesie de 16 jughere pământ, din care jumătate (8 jugh) arabil pe șes și alte 8 jughere, arabil pe deal.
- 3). Birul lăgal, care s-a indus din oficiu conform ordinului Conzistorial
- 4). Intregirea dotației preoțești dela Stat, pentru care parohia nu garantează.
- 5). Stolele legale.

Alesul e obligat a suporta toate dările după beneficiul său, a catehiza gratuit la școala primară din loc și a predica regulat în Duminici și sărbători.

Parohia e de clasa III-a.

Reflectanții își vor înainta recursurile ajustate cu documentele recerute, precum și cu certificat despre eventualul serviciu prestat, adresate Consiliului parohial din Remetea-luncă și trimise P. On. Oficiu Protopresbiterial al Belințului în Leucușești p. u. Bujorul bănașan, județul Severin și cu prealabila avizare a conducătorului oficiului protopopesc se vor prezenta în vre-o Duminică ori sărbătoare în sf. Biserică din Remetea-luncă, spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorice, observând strict dispozițiunile §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii. Reflectanții din altă dieceză, numai cu învoirea Prea Sf. Sale Domnului Episcop eparhial, pot concura.

Consiliul parohial ort. rom.

În înțelegere cu: adm. presbiterial Iosif Goanță

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului de capelan temporal, cu drept de succesiune, pe lângă parohul Nicolae Raichici din *Iancahid* (Iancovmost, Reg. S. H. S.) se publică din nou concurs cu termen de 45 zile dela prima apariție în organul oficios „Biserica și Școala“

Venitele împreunate cu acest post sunt:

- 1). Jumătate din sesiunea parohială constatătoare din 32 jugh. cad.
 - 2). Jumătate din birul parohial.
 - 3). Jumătate din stolele legale.
 - 4). Jumătate din donațiunea parohului dela stat
- Parohia este de cl. I, dar se admit și reflectanți cu calificățiune de cl. II.

Alesul va predica regulat în sf. biserică va catehiza fără renumerație specială și va plăti toate impozitele după beneficiul său.

Recursurile ajustate cu documentele prescise se vor adresa consiliului parohial din Iancahia și se vor trimite oficiului parohial din Sarcă (Jugoslavia) în termen concursual. Reflectanții pe lângă observarea dispozițiilor din § 33 a Reg. pentru parohii se vor prezenta în sf. biserică din Iancahid pentru a-și arăta dexteritatea în oratorie și cele rituale. Cei din altă dieceză vor produce act despre concesiunea Prea Sf. Sale D-lui Episcop diecezen, că pot recurge.

Consiliul parohial.

În înțelegere cu: adm. tractual Gherasim Andru

—□—

2—3

În conformitate cu decisiul Ven. Cont. Eparhial Nr. 1889 (1928 se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala“ pentru deplisirea capelaniei temporale cu drept de succesiune, pe lângă parohul R. Motorca din Agriș Venitele sunt:

1) Jumătate din șesiunea parohială, împreună cu dreptul de pășune.

2) Jumătate din stolele legale.

3) Jumătate din birul legal.

4) Locuința în natură în casa parohială.

5) Jumătate din intravilan parohial.

6) Eventuala întregire din visteria statului Parohia este de cl. I. dar se admit și reflectanții cu cvalificațiune de cl. II. la concurs.

Alesul va avea se predice la rândul său, se catehizeze toți elevii ortodoși români dela toate școlile din loc. Va suporta toate impozitele după beneficiul său.

Resursele ajustate cu documentele prescrise, la cei din altă dieceză și cu un act despre consimțul Episcopului diecezan, sunt a se adresa cons. par. din Agriș și a se trimite în termenul fixat of. popesc, ort. rom. din Siria (jud. Arad). Rreflectanții cu stricta observație a dispoziției din §-ul 33, a Reg. pentru parohii sunt datori a se prezenta în sfta. biserică din Agriș spre a-și arăta destoinicia în oratorie și rituale.

Dat în ședința extraordinară a conziliului parohială din Agriș, ținută la 19 Martie 1928.

Georghe Popp.
președinte

Romul Motorca.
notar adhoc

În înțelegere cu ppresbiter tract. *Mihail Lucașu.*

—□—

2—3

În conformitate cu rezoluția ven. Consiliu eparhial Nr. 693/928. pentru îndeplinirea definitivă a parohiei ort. rom. din Prevaleni (pplatul Hălmagiului — devenită vacantă prin strămutarea fostului paroh A. Florea — se publică concurs cu termen de 30 zile dela apariția acestuia în foaia oficială „Biserica și Școala“ Parohia e de clasa II.

Emolumentele incopciate cu acest post sunt:

1. Sesiunea parohială constătătoare azi din 8 jugh. și 1250 stângeni pământ parte arător parte fânaț și pășunea referitoare și teritorul pădurei exploatate pentru lemne de foc, precum și 2 jughere fânați primite după exproprierea din 19 Iunie 1925.

2. Casa parohială (fostă școala confes.) cu 2 camere cuină, cu grădina aparținătoare.

3. Stolele legale dela botezuri cununii și îmormântări.

5. Intregirea dotației dela Stat, pentru care nu garantează parohia sa.

Doritorii de a ocupa acest post sunt pofțiți să-și înainteze recursele lor în termenul susindicat ajustate în regulă cu toate documentele prescrise eventual și cu atestate de serviciu, iar cei din alta dieceză să ad-

nexeze și binecuvântarea P. S. Episcop al Aradului că sunt admiși să recurgă la aceasta parohie, toate acestea adresate consiliului par. din Preva'eni și pe calea acestui oficiu protopopesc.

În lipsa de recurenți cu cvalificație de clasa II. se admit și cei cu evalificație de clasa III.

Alesul paroh va fi obligat să catehizeze elevii dela școala primară din loc și să predice regulat în sf. biserică.

Recurenți sunt pofțiți ca, cu știrea prealabilă a protopopului tractului, să se prezenteze sub durata concursului în sf. biserică din loc spre predica respective a servi sf. liturghie, făcându-se astfel cunoscuți poporului credincios.

Consiliul parohial Prevaleni

În înțelegere cu: *Cornel Lazăr* protopop.

—□—

1—3

Pentru întregirea eparhiei I. din com. bis. Coșteiu protopopiatul Belințului, devenită vacantă prin pensionarea părintelui Adam Groza, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul eparhial „Biserica și Școala“.

Venitele sunt:

1. Sesiunea parohială compectă.

2. Intregirea dela Stat, pe care comuna bis. nu-o garantează.

3. Locuință în natură în casa parohială, constătătoare din 3 (trei) camere și dependente și supraedificate economice.

4. Stolele legale.

Parohia este de clasa I. (întâia).

Concursele ajustate cu documentele recerute, adresate consiliul parohial din Coșteiu, se vor înainta Pr. On. oficiu protopopesc ort. rom. din Belinț în Toplovățul-mare, Reflectanții sunt pofțiți a se prezenta în termenul concursual, cu observarea § 33 din Reg. în sf. biserică spre a-și arăta desteritatea în cântare tipic, oratorie eventual și rituale.

Dările după beneficiul preofesc cad în sarcina alesului.

Întreținerea internă a locuinței parohiale cade în sarcina alesului.

Alesul este obligat să predice în fiecare Duminică și sârbătoare și să catihizeze elevii ort. rom. dela școlile primare din loc.

Din ședința Consiliului parohial dela 31 Martie 1928.

Liviu Biro m. p.
președinte

Iullu Cuzina m. p.
notar ad. loc.

În înțelegere cu: ad. protopopesc *Iosif Goanță.*

—□—

1—3

Redactor responsabil: **SIMION STANA.**

Cenzurat: **Prefectura Județului.**